

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W GDAŃSKU**

RGD.61-3/07/WW

Gdańsk, dnia 3 sierpnia 2007r.

DECYZJA nr RGD.21/2007

Na podstawie art. 23c ust. 1 i 2 w związku z art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz stosownie do treści art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zmianami), w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331), po przeprowadzeniu, wszczętego na wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Koszalinie, przeciwko przedsiębiorcy Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu Oddział – Zakład Gazowniczy Koszalin w Koszalinie, postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, działanie ww. przedsiębiorcy, polegające na:

- stosowaniu we wzorcu umownym pn. „**UMOWA Nr ... o przyłączenie do sieci gazowej**” postanowienia o treści: „**Przedsiębiorstwo gazownicze uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 w przypadkach:**
b) niezależnego od **Przedsiębiorstwa gazowniczego** opóźnienia w uzyskaniu pozwoleń administracyjno-prawnych”, wpisanego do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone, o którym stanowi art. 479⁴⁵ K.p.c. **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

UZASADNIENIE

W dniu 5 kwietnia 2007r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym) wpłynął wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Koszalinie (zwanego dalej Rzecznikiem, wnioskodawcą bądź skarżącym), o wszczęcie postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i nakazanie zaniechania jej stosowania przeciwko przedsiębiorcy: Wielkopół-

---

ska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu Oddział – Zakład Gazowniczy Koszalin w Koszalinie (zwanemu dalej Zakładem, przedsiębiorstwem gazowniczym, lub Spółką).

Zdaniem Rzecznika praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów polega na stosowaniu przez Zakład w § 4 ust. 5 wzorca umowy o przyłączenie do sieci gazowej postanowienia o treści: „**Przedsiębiorstwo gazownicze** uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 w przypadkach:

b) *niezależnego od **Przedsiębiorstwa gazowniczego** opóźnienia w uzyskaniu pozwoleń administracyjno-prawnych*”.

Postanowienie to jest zbieżne w swojej treści z niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c. pod pozycjami: 230, 882 i 921, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, w dniu 5 kwietnia 2007r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym), wszczął na wniosek Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Koszalinie, na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów, lub ustawą antymonopolową) przeciwko przedsiębiorcy Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu Oddział – Zakład Gazowniczy Koszalin w Koszalinie, postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez zastosowanie w treści wzorca: UMOWA NR o przyłączenie do sieci gazowej w § 4 ust. 5 postanowienia o treści: „**Przedsiębiorstwo gazownicze** uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 w przypadkach:

b) *niezależnego od **Przedsiębiorstwa gazowniczego** opóźnienia w uzyskaniu pozwoleń administracyjno-prawnych*”.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 13 kwietnia 2007r., Zakład, pismem z dnia 2 maja 2007r., poinformował, że „zastosowaliśmy się do wniosku Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Koszalinie o nakazanie zaniechania stosowania w umowach przyłączeniowych zakwestionowanych zapisów”.

PREZES UOKIK USTALIŁ, CO NASTĘPUJE.

Wielkopolska Spółka Gazownictwa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydział Gospodarczy KRS w dniu 19 stycznia 2001r. Zgodnie z KRS nr 0000000111 (stan na dzień 15 grudnia 2006r.) jednym z Oddziałów Spółki jest Oddział Zakład Gazowniczy Koszalin przy ul. Połczyńskiej nr 55/57 w Koszalinie.

Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest m.in.:

- ✓ sprzedaż hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych oraz produktów pochodnych,
- ✓ wykonywanie instalacji gazowych,
- ✓ wytwarzanie paliw gazowych,
- ✓ dystrybucja i sprzedaż paliw gazowych w systemie sieciowym,
- ✓ wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie przesyłowych obiektów liniowych: rurociągów, linii elektroenergetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych.

Na terenie prowadzonej działalności gospodarczej Oddział Wielkopolskiej Spółki Gazowniczej w Koszalinie stosował w obrocie z konsumentami wzorzec umowy pn. „*Umowa Nr o przyłączenie do sieci gazowej*”, który w § 4 ust. 5 zawierał postanowienie o treści: „**Przedsiębiorstwo gazownicze uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 w przypadkach:**

*b) niezależnego od **Przedsiębiorstwa gazowniczego** opóźnienia w uzyskaniu pozwoleń administracyjno-prawnych*”.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz. U. Nr 105, poz. 1113) – określa m.in. szczegółowe warunki przyłączenia podmiotów do sieci gazowych oraz tryb ich przyłączania, kryteria podziału przyłączanych podmiotów albo odbiorców na grupy. Paragraf 3 tegoż Rozporządzenia stanowi, że „*Przyłączenie do sieci gazowej następuje z uwzględnieniem zasady równoprawnego traktowania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na podstawie umowy o przyłączenie, po spełnieniu [...]*”. Natomiast § 9 ww. Rozporządzenia wskazuje o czym w szczególności umowa o przyłączenie powinna stanowić. Opracowany i stosowany przez przedsiębiorstwo gazownicze na podstawie tego aktu prawnego, wzór umowy, którego postanowienia są bezpośrednio stosowane w umowach zawieranych z osobami fizycznymi, są wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384¹ K.c. Przyłączenie odbiorcy do sieci gazowej Oddziału jest umową wzajemną, w której świadczeniem głównym jest przyłączenie do sieci gazowej przedsiębiorstwa gazowniczego instalacji gazowej podmiotu przyłączanego. Jej stronami są: przedsiębiorstwo gazownicze i osoba fizyczna (konsument).

W piśmie z dnia 29 maja 2007r., dostawca gazu oświadczył, iż wzorzec umowy stosowany dotychczas przez Oddział w Koszalinie, którego treść stała się podstawą wszczęcia niniejszego postępowania, został w dniu 1 maja 2007r. zmieniony w ten sposób, że obecnie § 4 ust. 5 ma następujące brzmienie: „**Przedsiębiorstwo gazownicze uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 Umowy w przypadku:**

*niedotrzymania przez **Podmiot** terminów, o których mowa w § 3 pkt 2a Umowy*”. Do powołanego wyżej pisma skarżony dołączył zmodyfikowany wzorzec umowy.

PREZES URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE.

W dniu 21 kwietnia 2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331). Art. 131 tego aktu prawnego stanowi, że „*Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe*”. Biorąc zatem pod uwagę, iż przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte przed dniem 21 kwietnia 2007r., Prezes Urzędu przy jej rozpatrywaniu stosuje przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000r.

Instrumenty przewidziane przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów gwarantują możliwość podjęcia bezpośredniej ochrony konsumentów, których prawa mogą zostać istotnie ograniczone poprzez określone zachowania przedsiębiorców, wykorzystujących posiadaną przewagę kontraktową w kontaktach z nieprofesjonalnymi uczestnikami rynku.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie prawnej. Zakazane są więc takie zachowania przedsiębiorców, które naruszają uprawnienia nieprofesjonalnych uczestników rynku, poprzez stosowanie wobec nich działań sprzecznych z prawem.

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów: „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów”. Z kolei, zgodnie z treścią art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...], „za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 [45] Kodeksu postępowania cywilnego, naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów”. Artykuł 23a ust. 2 precyzuje zatem klauzulę generalną zawartą w ust. 1, poprzez egemplifikację najczęściej występujących naruszeń zbiorowych interesów konsumentów.

Dla orzeczenia, że konkretne zachowanie rynkowe przedsiębiorcy stanowi przejaw stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest wykazanie i udowodnienie, że podejmowane przez tego przedsiębiorcę działanie:

- 1) ujawnia się w obrocie konsumenckim, a więc w relacjach pomiędzy podmiotem posiadającym przymiot przedsiębiorcy a konsumentami,
- 2) jest bezprawne,
- 3) godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 1.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że stronami „Umowy Nr o przyłączenie do sieci gazowej”, stosowanej w dacie wszczęcia postępowania byli:

- ✓ Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu Oddział Zakład Gazowniczy Koszalin, a więc przedsiębiorca, przez którego – zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) – rozumie się osobę fizyczną, prawną i jednostkę organizacyjną nie będącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą,
- ✓ Konsument, zgodnie z art. 22¹ Kodeksu cywilnego konsumentem jest osoba fizyczna lub prawna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Umowa zawierana jest więc w obrocie konsumenckim przez „profesjonalistę”, będącego przedsiębiorcą i nieprofesjonalnego uczestnika obrotu, tj. konsumenta. Pierwsza więc przesłanka analizowanego przepisu została spełniona.

Ad 2.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współzycia społecznego, czy dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania niezgodne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. „Sprzeczne z prawem” są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zaka-

zane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czy-ny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Dla ustalenia bezprawności działania przedsiębiorcy wystarczy ustalenie, że jego określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (*por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz pod redakcją Janusza Szwaji, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1994, s.38-39*). Należy przy tym wskazać, że o ile, generalnie, przepis art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje na przykładowy katalog działań bezprawnych, które – jak już wskazano - mogą przybierać różne formy i postaci (reklama wprowadzająca w błąd, czyny nieuczciwej konkurencji itd.), o tyle w jednym przypadku norma ta wprost uznaje za bezprawne określony typ zachowań przedsiębiorcy, jakim jest stosowanie postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru. Tak więc dla orzeczenia praktyki należy, w każdym konkretnym przypadku, udowodnić, że łącznie zachodzą następujące przesłanki:

- ✓ przedsiębiorca musi stosować wzorzec umowy,
- ✓ określone postanowienia wzorca umowy muszą zostać uznane, wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za niedozwolone, a następnie wpisane, przez organ do tego uprawniony, do właściwego rejestru.

Jak wynika z ustaleń stanu faktycznego Oddział Wielkopolskiej Spółki Gazowniczej w Koszalinie stosował w obrocie z konsumentami wzór umowny pn. „*Umowa Nr o przyłączenie do sieci gazowej*”, który - stanowiąc zbiór opracowanych (gotowych) i obowiązujących przepisów (klauzul) - opracowany był bez współudziału, czy woli kontrahentów (konsumentów). Jest to zatem wzorzec umowny, poprzez który definiuje się w literaturze przedmiotu¹ wszelkie, jednostronne, przygotowane z góry przez proponentów, przed zawarciem umowy, gotowe klauzule, w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów itp.

Zgodnie z art. 479³⁶ K.p.c., sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone należą do wyłącznej właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Uznanie przez Sąd rażącego naruszenia interesów konsumentów poprzez stosowanie danej (konkretnej) klauzuli umownej skutkuje wpisaniem takiego postanowienia do „Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone”. Organem wyznaczonym do prowadzenia Rejestru i dokonywania w nim wpisów klauzul abuzywnych jest, na podstawie art. 479⁴⁵ K.p.c., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Mając na uwadze zapis art. 479⁴⁴ K.p.c. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r., sygn. III SZP 3/2006, orzeczenie sądu, w danej sprawie, ma skutek nie tylko wobec przedsiębiorcy, którego postanowienia umowne były przedmiotem oceny przez SOKiK, ale także i wobec osób trzecich, a tym samym zakazane są także i postanowienia umowne, stosowane lub obowiązujące u innych przedsiębiorców, jeżeli tylko ich treść wskazuje na identyczny zamiar, czy skutek prawny. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c.) spełniają one taką samą funkcję, jak przepisy prawne, a zatem dla ich oceny – w drodze analogii – stosować należy zasady wykładni przepisów, a przy określaniu znaczenia niedozwolonych postanowień umownych wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Dlatego

---

¹ E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów, Komentarz, 3. Wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2001r., s. 75.

też niedozwolonymi są postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywalnej.

Tak więc, aby stwierdzić stosowanie przez skarżonego przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru, o którym mowa powyżej, należy wykazać, iż klauzule stosowane przez przedsiębiorcę i klauzule występujące w rejestrze charakteryzują się albo identycznym brzmieniem, albo są nieznacznie zmodyfikowane – co nie ma to istotnego wpływu na zmianę kwalifikacji klauzuli, jako niedozwolonej - albo, pomimo różnicy w brzmieniu klauzule te wywołują tożsame skutki, jak klauzule zapisane już w rejestrze.

Zestawienie klauzul umieszczonych w Rejestrze z postanowieniami zawartymi we wzorcach umownych z przedsiębiorcami budowlanymi zawiera tablica 1.

Tablica 1

POSTANOWIENIE UMIESZCZONE W REJESTRZE POSTANOWIENI NIEDOZWOLONYCH			POSTANOWIENIE UMIESZCZONE WE WZORCU . „UMOWA NR O PRZYŁĄCZENIE DO SIECI GAZOWEJ”	
LP.	POZYCJA W REJESTRZE	TREŚĆ POSTANOWIENIA	TREŚĆ POSTANOWIENIA	PARAGRAF UMOWY
1	882	Opóźnienia wywołane decyzjami administracyjnymi lub ich brakiem, w wyniku zmiany przepisów oraz innych niezależnych od sprzedającego przeszkód spowodują odpowiednie przesunięcie terminów rozpoczęcia budowy i oddania przedmiotu budowy kupującemu Wyrok SOKiK z dnia 18.05.2005r., sygn. akt XVII Amc 86/03	Przedsiębiorstwo gazownicze uprawnione jest do przedłużenia terminu, o którym mowa w § 1 pkt 3 w przypadkach: b) niezależnego od Przedsiębiorstwa gazowniczego opóźnienia w uzyskaniu pozwoleń administracyjno-prawnych”	§ 4 ust. 5
2	921	Fronton zastrzega sobie prawo do zmiany terminu zakończenia inwestycji wynikających z przyczyn od niego niezależnych w tym w szczególności: a. siły wyższej, b. działań organów administracyjnych, c. działań nabywcy, przy czym zobowiązany jest o takiej zmianie poinformować pisemnie nabywcę z odpowiednim wyjaśnieniem i wskazaniem nowego terminu. Wyrok SOKiK z dnia 17.08.2006r., sygn. akt XVII Amc 100/05		
3	230	W razie niewykonania umowy przez Sprzedającego i rezygnacji z umowy przez Kupującego zwróci on wpłacone kwoty w całości Kupującemu po znalezieniu nowego nabywcy, lecz nie później niż z końcem inwestycji. Przez niewykonanie umowy przez Sprzedającego strony rozumieją rażąco niezgodne z projektem lub wadliwe wykonawstwo – przedłużenie czasu trwania umowy o więcej niż 90 dni. Termin realizacji może być przesunięty w przypadku, gdy mimo dołożenia należytej staranności przez Sprzedającego wystąpiły przyczyny niezależne od Sprzedającego takie jak: - warunki pogodowe		

		<p>uniemożliwiające prowadzenie robót odnotowane w dzienniku budowy, - powódź, kataklizm, - zmiana przepisów prawa itp., - opóźnienie w uzgodnieniach formalno-prawnych z Urzędami i Instytucjami wynikającymi z przekroczenia terminów podanych w KPA</p> <p>Wyrok SOKiK z dnia 10.10.2004r., sygn. akt Amc 47/03</p>		
--	--	--	--	--

Wyniki analizy porównawczej postanowienia zwartego we wzorcu stosowanym przez Spółkę z klauzulami umieszczonymi w Rejestrze pozwalają na stwierdzenie, że – pomimo braku identyczności literalnej – stosowanie jego wywołuje tożsame skutki. Postanowienie zawarte w § 4 ust. 5 stosowanego przez Przedsiębiorstwo gazownicze wzorca, sprzeczne jest z art. 385³ pkt 2 kc., który stanowi, że „w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonania lub nienależyte wykonanie zobowiązania”. Kwestionowana klauzula, bez żadnej wątpliwości, umożliwia przedsiębiorcy uchylenie się od odpowiedzialności z tytułu nieterminowego wykonania umowy, nawet wówczas, gdy opóźnienia te powstały z wadliwego działania lub niepodjęcia działania przez Spółkę. Stanowi to sprzeczną z dobrymi obyczajami próbę przerwania, wyłącznie na konsumenta, ryzyka gospodarczego, co z kolei rażąco narusza jego interesy. Ten sam skutek wywołują również wskazane wyżej klauzule niedozwolone, wpisane już do Rejestru, bowiem sformułowania umowne o treści: „Opóźnienia wywołane decyzjami administracyjnymi lub ich brakiem, ...spowodują odpowiednie przesunięcie terminów rozpoczęcia budowy i oddania przedmiotu budowy kupującemu” (poz. 822 Rejestru), „Fronton zastrzega sobie prawo do zmiany terminu zakończenia inwestycji wynikających z przyczyn od niego niezależnych w tym w szczególności ....działań organów administracyjnych...” (poz. 921 Rejestru), „Termin realizacji może być przesunięty w przypadku, gdy mimo dołożenia należytej staranności przez Sprzedającego wystąpiły przyczyny niezależne od Sprzedającego takie jak.....opóźnienie w uzgodnieniach formalno-prawnych z Urzędami i Instytucjami wynikającymi z przekroczenia terminów podanych w KPA” (poz. 230 Rejestru), w sposób identyczny konstytuują uprawnienie przedsiębiorcy do uwolnienia się od odpowiedzialności z tytułu niewłaściwego wykonania umowy, spowodowane – co może być bardzo szeroko interpretowane – różnego rodzaju „opóźnieniami administracyjnymi”, które powstać mogą z różnych przyczyn. Odbywa się to kosztem konsumenta, który w tym przypadku pozbawiony jest możliwości dochodzenia roszczeń. W ocenie organu antymonopolowego, nie ulega żadnym wątpliwości, że wynik porównania kwestionowanej klauzuli z postanowieniami zawartymi w Rejestrze, pomimo odmiennego ich brzmienia, w pełni uzasadnia przyjęcie twierdzenia, że klauzula wywołuje tożsamy skutek, jak te, uznane już prawomocnym wyrokiem sądu za abuzywne. Mając to na uwadze należało uznać, że stosując w § 4 ust. 5 „Umowy Nr o przyłączenie do sieci gazowej” kwestionowaną klauzulę, Spółka dopuściła się wykorzystywania we wzorcu umownym postanowienia wpisanego już do Rejestru. Tak więc jej działania kolidowały z przepisami prawa, co jest wystarczające dla uznania ich za bezprawne. Przesądza to o spełnieniu drugiej z przesłanek analizowanego przepisu.

Ad 3.

W orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrwalili się poglądy, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa antymonopolowego dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska.² Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: *„nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów”*.

Stosowany przez Przedsiębiorstwo gazownicze wzorzec umowy wykorzystywany był przy zawieraniu umów z odbiorcami gazu, zatem krąg osób ubiegających się lub zamierzających się ubiegać o przyłączenie do sieci gazowej nie jest z góry określony, czy limitowany. Biorąc pod uwagę, że konsument nie ma wpływu na zapisy zawieranej z nim umowy, gdyż stanowi ona z góry przygotowany przez profesjonalistę zbiór postanowień, bez możliwości – w zasadniczej jego części – podjęcia indywidualnych negocjacji. Należy uznać, że działanie przedsiębiorcy, polegające na posługiwaniu się wzorcem umownym pn. *„Umowa Nr o przyłączenie do sieci gazowej”*, zawierającym w § 4 ust. 5 postanowienie niedozwolone godzi w interes tych kontrahentów Spółki, którzy są konsumentami, przy czym należy mieć na uwadze interes nie tylko obecnych, ale i potencjalnych klientów dostawcy gazu. Nie ulega wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia nie z indywidualnym interesem jednostki, ale ze zbiorowym interesem konsumentów, który poprzez stosowanie wobec nich działań bezprawnych doznaje uszczerbku. Tak więc i trzecia przesłanka analizowanego przepisu została, w przedmiotowej sprawie, spełniona.

W tym stanie rzeczy, po wykazaniu, że skarżony przedsiębiorca dopuścił się w obrocie konsumenckim działań bezprawnych poprzez stosowanie wzorca umownego, zawierającego postanowienie uznane za niedozwolone i wpisane do Rejestru, czym naruszył zbiorowy interes konsumentów, należało orzec, jak w sentencji

Zgodnie z brzmieniem art. 23c ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje zaniechanie jej stosowania. Co prawda, Wielkopolska Spółka Gazownictwa, Oddział – Zakład Gazowniczy w Koszalinie stosuje od 1 maja 2007r. nowy wzorzec umowny pn. *„Umowa Nr ... o przyłączenie do sieci gazowej”*, w którym kwestionowany przez Rzecznika zapis umowny został zmieniony. Oddział nie przedstawił jednak dostatecznych dowodów, że kwestionowany wzorzec umowy został całkowicie wyeliminowany z obrotu konsumenckiego, ani, że podjął próby zmierzające do zmiany treści umów już funkcjonujących w tym obrocie. W związku z tym organ antymonopolowy nie miał podstaw do zastosowania art. 23e ustawy antymonopolowej i wydania decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania z dniem 1 maja 2007r.

---

² Por. wyrok SA z 24.01.1991 r., XV Amr 8/90; 4.07.2001 r. XVII Ama 108/00; 23.20.2002 r. XVII Ama 133/2001).

Mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, Prezes UOKiK orzekł jak w sentencji.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 K.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Otrzymuje:

1. Miejski Rzecznik Konsumentów
Urząd Miejski
Rynek Staromiejski 6-7
75-007 Koszalin

2. Wielkopolska Spółka Gazownictwa
Sp. z o.o. w Poznaniu
Oddział - Zakład Gazowniczy Koszalin
ul. Połczyńska 55-57
78-808 Koszalin